

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Переможці
конкурсу

Буковинське лісництво —
серед лідерів галузі

Актуально

Повертають світло
ціною власного життя

Календар

Свідки
більшовицько-
московського
злочину —
поштові марки

№ 190 (8207)

ЧЕТВЕР, 21 ВЕРЕСНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР: У Верховній Раді представили проект Державного бюджету на 2024 рік

Президент: «Терористи не мають права володіти ядерною зброєю»

Україна робить усе для того, щоб після російської агресії ніхто в світі не наважився напасти на жодну країну, а перетворення на зброю (вепонізація) має стримуватися. Про це заявив Президент Володимир Зеленський у виступі під час загальних дебатів Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку. «Історія демонструє, що саме росія найбільше заслуговувала на ядерне роззброєння ще в 1990-х роках. І росія заслуговує на це зараз — терористи не мають права володіти ядерною зброєю», — наголосив глава держави.

▶ СТОР. 5

«Рамштайн-15»: створення нових коаліцій і ще більше підтримки

Міністр оборони Рустем Умеров підбив перші підсумки 15-го засідання у форматі «Рамштайн», що відбулося 19 вересня у Німеччині. «Домовились започаткувати ініціативу створення Sarabilities Coalition (Коаліція спроможностей). Головна мета — підготовка Сил оборони України майбутнього. Для цього Міністерство оборони визначило п'ять кластерів, які потребуватимуть першочергової уваги: протиповітряна оборона, артилерія, авіація, ВМС, бронетехніка», — повідомив Рустем Умеров у Фейсбукі. Міністр оборони також закликав наших партнерів продовжувати підтримувати Україну та окреслив пріоритетні потреби. Він запевнив, що наші партнери вкотре підтвердили свої зобов'язання стосовно підтримки України.

▶ СТОР. 5

Житло для переселенців побудують за гроші ЄС

Депутати Хмельницької міської ради проголосували за затвердження договору про грант, укладеного з Північною екологічною фінансовою корпорацією (НЕФКО). Проект передбачає будівництво житла для внутрішньо переміщених осіб. Розмір гранту становить 8,4 мільйона євро. Фінансує проект Європейський Союз, а НЕФКО виступає програмним менеджером. Уже відбувся перший етап кваліфікації учасників. Про бажання будувати житло для внутрішньо переміщених осіб у Хмельницькому заявили понад 20 компаній. Переможців буде визначено в тендері за процедурою НЕФКО, повідомляє наш власкор Ірина КОЗАК.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ НА 4-Й СТОР.

Більше фото тут — golos.com.ua
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання 20 вересня
Як зауважила голова Комітету з питань бюджету Роксолана Підласа, основним пріоритетом проекту Держбюджету на 2024 рік

залишається безпека і оборона. На оборону закладено 1692,6 мільярда гривень, що становить 21,6 відсотка ВВП. Передбачено також видатки на оборонно-промисловий комплекс у сумі 55,8 мільярда гривень — на виробництво зброї в Україні.

▶ СТОР. 2

ПОДІЇ

Ветерани отримали квартири

55 ветеранів війни з категорії внутрішньої переміщених осіб отримали сертифікати на житло. Документи вручив начальник Миколаївської ОВА Віталій Кім у рамках ініціативи Офісу Президента України, за підтримки Міністерства у справах ветеранів України.

Відповідну роботу стосовно виділення коштів із державного бюджету на забезпечення житлом ветеранів війни провела Миколаївська ОВА. «Не чекаючи завершення війни, разом ми створюємо гідні умови для адаптації, реабілітації та самореалізації захисників і захисниць України. Дякую вам. Разом до Перемоги», — зазначив начальник ОВА.

Він повідомив, що розпорядженням уряду Миколаївській області виділено кошти в сумі 126 мільйонів гривень на виплату грошової компенсації за житло для 55 осіб із категорії внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, інформує наш власкор Олена ІВАШКО.

На реабілітацію бійців — майже чверть мільярда

На Сумщині два десятки медзакладів здійснюють реабілітацію військовослужбовців ЗСУ. Оздоровчо-відновлювальні процедури тривають два-три тижні, а в окремих випадках і довше. Впродовж року кожен може безплатно пройти два такі цикли.

Фінансування лікувального процесу здійснює Національна служба здоров'я України. Із медзакладами Сумщини, які його проводять, укладено договори на загальну суму 230 мільйонів гривень. З початку року можливістю отримати безплатну реабілітаційну допомогу в області скористалися понад 700 військовослужбовців та членів їхніх сімей, передає наш власкор Володимир ЧЕРНОВ.

КОРОТКО

■ Майже 500 тисяч дітей цього року повернулися за шкільні парти, де вони продовжують аудиторне навчання, проте нестача укриттів залишається проблемою. Нині 40 відсотків дітей в Україні ходять до школи у дві зміни, 30 відсотків — у комбінованому форматі та 25 відсотків — навчаються онлайн. Про це зазначив у телемарафоні міністр освіти і науки Оксен ЛІСОВИЙ.

■ За вісім місяців на Закарпатті встигло повернутися 41 дитину, натомість за весь минулий рік — 43. Однак іще понад 490 малюків і досі чекають на своїх батьків. Загалом в області діють фінансові програми підтримки дитячих будинків сімейного типу, прийомних та патронатних родин, довідався наш власкор Василь НИТКА.

■ Державне бюро розслідувань затримало заступника начальника військового будинку в місті Самбір на Львівщині та військового водія, які тижень утримували в ТЦК чоловіка, щоб змусити його «добровільно» пройти ВЛК. Про це йдеться на ЗМІ-ресурсі Спеціалізованої прокуратури у сфері оборони Західного регіону.

Більше від «Голосу України»: <http://www.facebook.com/GolosUkraine>; <http://t.me/GolosUkraine>

Кроки для зміцнення міжпарламентських зв'язків з Ліберією

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук провів розмову у форматі відеоконференції із Головою Сенату, Віцепрезиденткою Ліберії Джуел Говард Тейлор.

Це перша в історії українсько-ліберійських парламентських відносин телефонна розмова.

У фокусі уваги під час розмови — міжпарламентська співпраця. Голова Верховної Ради України запропонував опрацювати можливість створення груп дружби між парламентами України та Ліберії.

Водночас Руслан Стефанчук запросив колегу взяти участь у Другому Парламентському саміті Міжнародної Кримської платформи. «Участь очільника Парламенту Ліберії безумовно стане важливим кроком для зміцнення наших двосторонніх зв'язків», — висловив переконання Спікер Парламенту України.

Багато уваги під час розмови приділено російській агресії та її наслідкам, зокрема, обстрілам

портової інфраструктури, що загрожує глобальній продовольчій безпеці. «Очевидний стратегічний провал на полі бою росія намагається прикрити «успішним» бомбардуванням цивільних об'єктів

далеко від лінії фронту. Портова інфраструктура не є винятком», — зауважив Руслан Стефанчук.

Голова Верховної Ради України наголосив — перебої з постачанням зерна на

африканський континент, що є наслідком російської агресії, мають руйнівний вплив на економічну стійкість усього континенту.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото: rada.gov.ua

Основний елемент ефективної співпраці двох законодавчих інституцій

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук провів розмову у форматі відеоконференції із Головою Національної Народної Асамблеї Гвінеї-Бісау Домінгушем Сімойншем Перейрою.

Під час розмови сторони обговорили питання міжпарламентської співпраці. Руслан Стефанчук наголосив на важливості створення міжпарламентської групи дружби: «Це є основним елементом ефективної співпраці двох законодавчих інституцій».

Окрім того, Спікер Парламенту України закликав Голову Національної Народної Асамблеї Гвінеї-Бісау Домінгуша Сімойнша Перейру взяти участь у Другому Парламентському саміті Міжнародної Кримської платформи.

Під час розмови сторони також приділили увагу наслідкам російської агресії, зокрема, свідомому знищенню агресором об'єктів цивільної, портової інфраструктури. «Це

спричиняє перебої з постачанням зерна з України, зокрема, на африканський континент. Очевидно, що дії росії несуть глобальні загрози продовольчій безпеці», — акцентував Голова Верховної Ради України.

Водночас Руслан Стефанчук проінформував, що Україна запустила нові ініціативи, до прикладу, «Зерно з України», покликані сприяти забезпеченню продовольчої безпеки країн, які цього потребують.

«Для України тема продовольчої безпеки є вкрай чутливою, з огляду на умови історії, коли у 1932—1933 році тоталітарний режим створив штучний голод», — зауважив насамкінець Спікер Парламенту України, закликавши задля відновлення історичної справедливості Національну Народну Асамблею Гвінеї-Бісау визнати Голодомор 1932—1933 років геноцидом українського народу.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

У Верховній Раді представили проект Державного бюджету на 2024 рік

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання 20 вересня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Значно збільшуються видатки на підтримку ветеранів: на реалізацію програм та заходів ветеранської політики передбачено 13,6 млрд грн, що вдвічі більше, ніж було закладено цьогоріч. Підтримка надаватиметься через такі основні інструменти: здійснення всіх видів реабілітації та професійної адаптації — 2,6 млрд грн (вп'ятеро більше, ніж цього року), впровадження інституту помічника ветерана — 3,8 млрд грн, забезпечення житлом — 5,78 млрд грн.

Загалом зростають і видатки на соціальний захист:

► для громадян, які потрапили у складні життєві обставини, передбачено надання різних видів допомог на суму 88,7 млрд грн;

► на виплату житлових субсидій та пільг громадянам на оплату житлово-комунальних послуг — 49,9 млрд грн (на 12 млрд грн більше, ніж у 2023 році);

► соціальний захист осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю — 5,9 млрд грн (на 2,4 млрд грн більше, ніж у 2023 році);

► для Пенсійного фонду (покриття дефіциту пенсій, які платить держава) — 271,9 млрд гривень.

Водночас для підтримки бізнесу за різними програмами закладено майже 30 млрд грн.

«Проект Державного бюджету має чіткі пріоритети — оборона країни й економіка для Перемоги, тому у цьогорічному бюджеті майже не передбачено капітальні видатки та

видатки на будівництво (зокрема, державного дорожнього фонду, державного фонду регіонального розвитку, для реалізації державних інвестиційних проектів тощо), що напружує не пов'язані із визначеними пріоритетами. Для проведення непередбачуваних видатків закладено резервний фонд у сумі 44,8 млрд грн», — повідомила Роксолана Підласа, додавши, що в проекті збережено здійснення заходів із відновлення країни з фонду ліквідації наслідків збройної агресії за рахунок коштів, конфіскованих у російських фізичних та юридичних осіб на території України.

«Серед іншого, продовжуватиметься за сприяння ЄС здійснення заходів з відновлення інфраструктури за програмою «Підтримка швидкого відновлення України» в обсязі 3,2 млрд гривень», — зауважила вона.

Дефіцит закладено на рівні 1,6 трлн грн, це майже 20,4% прогнозного ВВП. За словами голови комітету, уряд профінансує дефіцит бюджету через розміщення облігацій внутрішніх державних позик (на 421,6 млрд грн) та зовнішніх запозичень (1,77 трлн грн). Загалом у 2024 році Україна потребуватиме майже 43 млрд доларів зовнішнього фінансування (гранти та кредити), додала депутат.

Представлення проекту кошторису не потребує голосування у сесійній залі, депутати беруть його до відома, після чого матимуть 10 днів на подання своїх пропозицій і поправок. Потім ці пропозиції будуть заведені в проект бюджету. Голосування в

Роксолана Підласа.

першому читанні, за словами першого заступника голови Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Ярослава Железняка, має відбутися до 20 жовтня.

Проект головного фінансового документа країни в парламенті представив міністр фінансів Сергій Марченко. Водночас, як зауважила співголова фракції «ЄС» Ірина Герашенко, вперше під час представлення державного бюджету у Верховній Раді не було Прем'єр-міністра Дениса Шмигала.

Загалом «ЄС» висловила до проекту низку серйозних зауважень і навіть зажадали поставити на голосування їхню пропозицію про відхилення проекту кошторису. Проте така пропозиція набрала лише 44 голоси «за».

Водночас Верховна Рада конституційною більшістю (302 «за») ухвалила в першому читанні законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на

2023 рік» щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони та вирішення першочергових питань» (№ 10038), яким передбачено виді-

лення додаткових 328,5 млрд грн на оборону в цьому році. Підтримку у першому читанні також дістав і законопроект «Про внесення змін до розділу VI Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України» (№ 10037), який передбачає перерозподіл «військового ПДФО» в держбюджет, а також зарахування в загальний фонд держбюджету коштів дорожнього фонду. Представив документ у парламенті колишній народний депутат, а нині заступник Головнокомандувача ЗСУ Михайло Забродський.

Верховна Рада також повторно з пропозиціями Президента розглянула проект закону «Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану» (№ 9534). Підтримавши пропозиції глави держави, народні депутати проголосували за відкритість реєстрів електронних декларацій депутатів, міністрів і чиновників («за» — 341).

Нині проект передбачає відновлення декларацій не тільки за поточний рік, а й за всі попередні роки, відновлення спецперевірок. Водночас, для людей, які беруть участь у бойових діях, передбачено 90 днів для подання е-декларації після повернення до пункту постійної дислокації або закінчення бойових дій.

Крім того, народні депутати ухвалили проект постанови про відкликання народного депутата Нестора Шуфрича з посади голови Комітету з питань свободи слова. Виконуватиме обов'язки голови комітету поки що його заступник Євген Брагар («СН»).

Олена ГОРБУНОВА.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Під час засідання.

Цінуємо внесок латвійського бізнесу на підтримку ЗСУ та відновлення постраждалих регіонів України

На цьому Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк наголосила під час зустрічі з Послом Латвії в Україні Ілгварсом Клявою та делегацією латвійських підприємців, які беруть активну участь у наданні допомоги Україні (на знімку).

Віцепікерка висловила ширшу вдячність Латвії як державі за безпрецедентну військову допомогу ЗСУ на суму

понад 370 мільйонів євро. Вона повідомила, що, за даними Кільського інституту світової економіки, станом

на серпень 2023 року, Латвією передано військової допомоги на понад 1 відсоток ВВП. Це друге місце серед

усіх міжнародних партнерів за цим показником.

Окрім того, зазначила Олена Кондратюк, Уряд Латвії надав майже 19 мільйонів євро фінансової та гуманітарної допомоги Україні. Зокрема, автомобілі швидкої медичної допомоги, медичне обладнання та ліки, автомобілі патрулювання, автобуси та генератори, засоби персонального захисту для ЗСУ.

«Єдність та підтримка латвійським суспільством українців вражає! Адже лівова частина наданої Україні допомоги припадає на латвійські неурядові організації та бізнеси.

Ми вдячні неурядовому і бізнес-сектору Латвії, зусиллями яких зібрано й передано грошової та технічної допомоги на суму майже 42 мільйони євро», — зазначила Віцепікерка українського Парламенту.

Однією з таких компаній, зауважила вона, є Концерн деревообробної промисловості Latvijas Finieris на чолі з Улдисом Бікісом, який за час повномасштабної війни надав Україні допомоги на суму понад 4 мільйони євро.

Олена Кондратюк також повідомила, що «Латвіяс Фінеріс» активно долучилася до підтримки ЗСУ та регіонів, які найбільше постраждали від російської агресії, співпрацюючи із загальнонаціональним благодійним фондом Латвії «Ziedot.lv» та Конфедерацією українських товариств Латвії — «ВІЧЕ».

«Дякуємо пану Улдису Бікісу та пані Іоланті Медне, яка є координаторкою в реалізації українських проектів Концерну, за їхню солідарність та шире бажання допомогти Україні вистояти й перемогти у цій війні та якнайшвидше відновитися від наслідків, спричинених російською агресією», — наголосила Заступниця Голови Верховної Ради України.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.
Більше фото тут — www.golos.com.ua

У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

Звертаємося до ЄС, але пропонуємо компроміс

Україна буде позиватися до Світової організації торгівлі проти Польщі, Словаччини та Угорщини, які вдалися до односторонньої блокади імпорту українського продовольства. Про це під час засідання уряду зазначив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

«Минулого тижня Єврокомісія скасувала обмеження на імпорт українського продовольства. На жаль, наші західні сусіди — Польща, Словаччина та Угорщина — вдалися до односторонньої блокади. Це удар по нашій економіці, по самих принципах роботи Євросоюзу, по світовій продовольчій безпеці», — зазначив він, зауваживши, що водночас Україна пропонує ЄС та країнам-сусідам компроміс щодо контролю верифікації експорту чотирьох груп товарів.

«Ми будемо надавати ЄС та сусідам митні дані щодо експорту визначених товарів та збиратимемо дані про кінцевий пункт відправлень у системі електронної черги. Наша ключова пропозиція — це запровадження системи верифікації на експорт визначених агротоварів до п'яти держав-членів ЄС. Ми обговорюємо цю пропозицію з Єврокомісією», — поінформували прем'єр, додавши, що наразі Україна також подала формальний запит до Польщі, Угорщини, Словаччини щодо порушення норм ЄС та починає антидискримінаційне розслідування проти недружніх дій цих країн у торговельній сфері.

«Якщо Польща, Угорщина, Словаччина не погодяться на узгоджені з Єврокомісією заходи, то Україна буде вводити дзеркальні або взаємні торговельні обмеження. Найважливіше пам'ятати: ми всі на одному боці. На боці європейських цінностей і демократії. А з іншого боку — російський тероризм, варварство і диктатура. У таких умовах мусимо бути єдиними, підсилити одне одного та протидіяти ворогу разом», — підкреслив Д. Шмигаль.

Кабмін підтримав низку антикорупційних рішень.

Зокрема, затверджено методологію визначення кінцевого бенефіціарного власника підприємства. «Цим продовжуємо імплементацію стандартів FATF, виконуємо умови отримання макрофінансової допомоги від ЄС та зобов'язання на шляху до членства в Євросоюзі», — повідомив прем'єр. Цей документ закріплює механізми дослідження інформації про фізичних осіб, які здійснюють контроль та вирішальний вплив на діяльність юридичної особи.

Також уряд підтримав та подав до парламенту законопроекти про ратифікацію Угоди (у формі обміну листами) між Урядом України та Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо приєднання до Робочої групи щодо боротьби з хабарництвом у міжнародних ділових операціях ОЕСР та «Про внесення змін до деяких законів України щодо адаптації законодавства України до окремих стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF)» (№ 10072).

«Ми ведемо діалог з FATF щодо включення росії до «чорного списку» Групи за фінансування тероризму. А поки цього не сталося, врегулюємо процедуру внесення рф до національного списку терористичних країн», — зазначив Д. Шмигаль.

Також цим законопроектом забороняється надавати кошти, активи та економічні ресурси тим, хто включений до переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності, та осіб, які перебувають під міжнародними санкціями.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

У нашій системі пріоритетів на другому місці після оборони — освіта

Після питань оборони освіта є ключовим пріоритетом уряду, і це знайшло своє відображення у проекті державного бюджету країни на 2024 рік. Про це заявив міністр освіти і науки Оксен Лісовий у виступі на «Форумі якості освіти-2023», що відбувся вчора в Києві.

«Коли ми говоримо про майбутнє освіти, то ми говоримо про політичну волю, яку має керівництво держави, і ця політична воля виражена в тому, що освіта пріоритизується, — зауважив міністр. — Пріоритет номер два — це освіта. Чому номер два? Тому що пріоритет номер один — це оборона».

«Ми знаємо, які ми мали проблеми з Новою українською школою, з підручниками, знаємо, що заради підготовки оборони нам довелося багато чим пожертвувати... Але сьогодні ми маємо по суті якісь симптоми ренесансу, тому що в проекті бюджету 2024 року маємо 1,5 мільярда субвенції на Нову українську школу... Не випадає з фокусу уваги і питання безпеки, і ми маємо на 1 мільярд збільшення бюджету на сховища — до 2,5 мільярда гривень на наступний рік. Маємо сьогодні 1,5 мільярда на друк підручників і, по суті, ми компенсуємо ту втрату 2022 року, коли взагалі у нас був нуль (видатків) на друк підручників і недостатній, дефіцитний бюджет, який ми мали у 2023 році. Ми маємо субвенцію на модернізацію шкільного харчування, на шкільні автобуси і багато іншого», — підсумував Оксен Лісовий.

Він визнав, що під час війни доводилося більше дбати про відновлення навчання, ніж про його результативність, проте нині — час повернутися до питання якості освітнього процесу.

Під час форуму обговорили можливості громад для забезпечення доступу до якісної освіти, роботи шкіл в умовах війни та нові підходи до оцінювання професійної діяльності вчителів. У дискусії брали участь педагоги та керівники шкіл з різних регіонів країни, ке-

рівники громад та територіальних підрозділів Державної служби якості освіти, міжнародні експерти.

Діагностування та надолуження освітніх втрат найближчими роками має бути у фокусі уваги всіх причетних до вироблення та реалізації освітньої політики, вважає голова Державної служби якості освіти Руслан Гурак. Він подякував присутній на заході директорці Проекту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe) Танії Лей Санфорд Аммар за плідну роботу, спрямовану на покращення освіти українських дітей. Зокрема, спільними зусиллями ДСЯО та Проекту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe) провели загальнодержавне моніторингове дослідження якості освіти у закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану серед учнів 6-х і 8-х класів — шляхом тестування з математики та української мови на платформі Всеукраїнська школа онлайн. Фахівці Проекту разом із ДСЯО та МОН долучилися до розроблення діагностичних тестів для виявлення та надолуження можливих прогалин у засвоєнні учнями навчального матеріалу та представили їх як доступний кожному дієвий інструмент, за допомогою якого вчитель може самостійно провести дослідження у своєму класі, щоб виробити певну стратегію подолання освітніх втрат та розривів. Водночас, на думку Руслана Гурака, в Україні має бути розроблена загальнодержавна концепція компенсації освітніх втрат, про що на форумі говорили і вчителі, і освітні чиновники.

Екс-міністр освіти, керівниця сектору проекту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe), співзасновниця благодійного фонду savED Анна Новосад відзначила необхідність, попри складні часи, продовжити трансформації, закладені в концепції Нова українська школа. «Добре, що Нова українська школа школа повертається, — додала вона, — і свідчення цього ми бачимо у проекті Державного бюджету».

Анна ЛУКАНСЬКА.

Про демократію у доступній формі

Днями Освітній центр Верховної Ради України провів заняття з основ парламентаризму та демократії для учнів Ірпінського ліцею № 2, що на Кі-ївщині.

«У доступній формі з елементами гри та дослідження діти дізналися про основні теорії розподілу влади, функції та особливості роботи Верховної Ради України, діяльність народних депутатів України та їхню законодавчу діяльність. Дякуємо адміністрації закладу та Освітньому центру Верховної Ради України за ініціативу та співпрацю у вихованні свідомих громадян України», — повідомили в управлінні освіти і науки Ірпінської міської ради.

Ірпінський ліцей № 2 є осередком Всеукраїнської мережі парламентської освіти. Уже понад 20 років заклад спеціалізується на поглибленому вивченні правознавства.

З 2016 року заклад є активним учасником програми підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа», яка покликана змінити українську школу, щоб вона виховувала активних і відповідальних громадян, які поважають права людини.

Керівниця Освітнього центру Верховної Ради України Олена КОСТИНЮК:

«Війна змінила все, що було звичним у нашому житті. Так, нам довелося шукати нові формати парламентсько-просвітницьких заходів. Від початку повномасштабного вторгнення ми працювали в онлайн-форматі, але зараз розуміємо, наскільки важливим є живе спілкування під час навчання, тому розробили програму виїзних уроків для школярів різних вікових груп: від молодших до старших класів. На жаль, нашим дітям довелося дізнатися, що таке війна. Проте вона, безперечно, закінчиться, і їм потрібно продовжувати думати про майбутнє, вчитися, обирати професію, бути активними громадянами. Ми провели відкриті уроки в Ірпені, Бучі та Броварах — це було неймовірно, адже діти виявляли високу активність під час наших зустрічей, які включали і заняття творчістю, і ліпку із пластиліну макета Парламенту України — а в процесі розповідали про українське законодавство, говорили про функції Верховної Ради України, законотворчу діяльність, роботу народних депутатів та їхні обов'язки».

Біля контрольно-пропускного пункту «Доманове» українсько-білоруського кордону відбулася акція «Вітання народу Республіки Білорусь з Днем біло-червоно-білого прапора». Її ініціювали білоруси, що живуть за межами своєї батьківщини, та бійці Полку імені Кастуся Калиновського. На жаль, нині в Білорусі біло-червоно-білий прапор під забороною. «Нам треба не сидіти склавши руки, а рухатися від режиму диктатора до волі», — зазначив учасник акції Анатолій, який був змушений покинути батьківщину через переслідування, *передає наш власкор Микола Якименко*

Львів:

Ключі від квартир і бодай тимчасове щастя

У Дрогобичі на Львівщині для переселенців спорудили модульний двоповерховий будинок на чотири однокімнатні та вісім двокімнатних квартир — загалом на 80 осіб. Стан новобудови оглянули 19 вересня начальник Дрогобицької РВА Степан Кулиняк та перший заступник Романа Шляри (на знімку).

«Усі комунікації уже підключені, ремонтні роботи на стадії завершення, — зазначив Степан Кулиняк. — 12 сімей ось-ось отримають ключі від нових домівок. Це перше житло такого типу в районі для евакуйованих із

небезпечних територій нашої країни. Будівельна компанія дає гарантію 20 років на такі будинки. Фінанси залучили з державного, обласного та міського бюджетів, а також кошти благодійників».

А міжнародна гуманітарна організація «Люди на в біді» допомогла із речами першої потреби — ліжка, матраци та побутова техніка. Це житло є тимчасовим, критерії першочерговості його надання визначають спільно із соціальними службами Дрогобича.

До речі, третина з майже 16 тисяч внутрішньо переміщених осіб, які наразі перебувають у Дрогобицькій громаді, можуть залишитися в ній для постійного проживання. Як каже міський голова Тарас Кучма, це здебільшого люди з Луганщини та Донеччини. А від початку повномасштабного вторгнення до територіальної громади прибуло майже 20 тисяч осіб із числа ВПО. Але реальна їхня кількість була значно більшою, бо не всі реєструвалися.

Також торік не тільки в згаданому місті, а й у Стебнику для переселенців відремонтували кілька гуртожитків. У ньому повністю реконструювали будинки на 32 квартири. У громаді є можливість для спорудження багатоквартирних будинків для таких осіб, тож влада шукає відповідні державні програми та іноземних інвесторів.

Люди мила СТРАЖНИК.
Фото Дрогобицької РВА.

Ужгород:

Буде обласний реабілітаційний центр

Проект Закарпатського обласного реабілітаційного центру передбачає глибоку реновацію занедбаного спорудити територію колишнього пологового будинку в Ужгороді. Тут щодня матимуть змогу проходити процес оздоровлення до 500 пацієнтів.

Над концепцією осередку обласна влада працює з середини 2022 року. Центр фінансуватимуть

міжнародні партнери. Також будуть залучені кошти з місцевих та обласного бюджетів. «Упевнений,

що разом ми створимо центр, який у перспективі отримає статус національного і стане місцем сили для наших героїв з будь-якої точки країни», — зазначив голова Закарпатської ОВА Віктор Микита. Василь НИТКА.

Дніпро:

Щоби сиріт поменшало...

До Всеукраїнського Дня усиновлення для найменших вихованців центрів соціальної підтримки, дитячих будинків сімейного типу Дніпропетровщини влаштували свято.

До одного із закладів культури запросили дітей з прийомних родин та тих, хто перебуває під опікою. Для них підготували музичну поп-рок-виставу, організували солодкі час-

тування, розважали аніматори. Кожен з гостей отримав подарунок.

Як розповіли в ОВА, з початку року під опіку взяли понад 520 хлопців та дівчат з області. Ство-

рено 13 прийомних родин і вісім будинків сімейного типу. У них виховуються 113 сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Фото Дніпропетровської ОВА.

Чернівці:

Буковинське лісництво — серед лідерів галузі

Ломачинецьке лісництво філії «Сокирянське лісове господарство» ДП «Ліси України» посіло третє місце у конкурсі Товариства лісівників України «На краще лісництво-2023».

Він відбувається щороку і містить чимало критеріїв та вимог.

Ломачинецьке лісництво було створене ще у 1959 році. Загальна його площа становить понад 3100 гектарів лісових насаджень.

Сьогодні це своєрідний просвітньо-відпочинковий центр. Сюди для оздоровлення з роботою лісівників постійно приїздять школярі.

На території функціонує Музей лісу, де можна діз-

натися історію лісового господарства Сокирянщини. А також вольєри з дикими тваринами. Там мешкають олені, сімейство диких свиней, страуси, павичі, віслуки і поні.

Лісова пасіка — місце з особливою атмосферою! Бджолярством там займаються уже дев'ять років. Нині у вуликах живуть 80 бджолиних сімей. Цього річ на пасіці заготовили тонну лісового меду.

Поруч лісівники збудували апібудиночок. Сон на

вуликах — старовинний спосіб оздоровлення всього тіла, який може разом замінити спа-салон, заняття з медитації і санаторій.

Придбати лісовий мед можна у магазині «Лісовичок». Також там продають цілющі дари лісу, сувеніри, вироби столярства, лозоплетіння і гончарства.

На території лісництва милує око дендропарк, в якому ростуть рідкісні та червонокнижні рослини.

Господарством опікується лісничий Андрій Маковійчук та його команда. Лісівники завжди раді гостям. На всіх охочих чекають щодня з 8-ї до 17-ї години. Вхід безплатний.

Сергій СУЛИМА.
Фото прес-служби Подільського лісового офісу.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Новітнє обладнання — від польських друзів

Полтава. У Кременчуці отримали черговий гуманітарний вантаж із польського міста-побратима Бидгоща. Цього разу привезли обладнання для міської дитячої лікарні. Йдеться про пересувний рентгенапарат, який незамінний у реанімаційному відділенні й операційному блоці. Медиків дитячої лікарні «озброїли» також сучасною наркозною станцією, яка дає можливість застосовувати анестезію різного виду, зокрема й інгаляційні. Її запрограмуваність на точний розрахунок доз позбавляє фахівців і батьків дитини зайвих хвилювань навіть тоді, коли йдеться про операції немовлятам. З'явилося все завдяки польському благодійному фонду та його фундатору Лукашу Древі, іншим доброчинцям. Міський голова Віталій Малецький подякував іноземним благодійникам, нагадавши, що допомога з Бидгоща почала надходити до Кременчука одразу після початку повномасштабного вторгнення росії.

Василь НЕЇЖМАК.

Щодня нове укриття

Суми. Протягом тижня в регіоні з'явилося вісім нових захисних споруд, де можна сховатися під час ворожих обстрілів. Такі дані оприлюднили у департаменті цивільного захисту населення ОВА.

Наразі в області щодня відкривають у середньому одне укриття, але порівняно з літнім періодом темпи ро-

біт дещо знизились: із 1 липня на Сумщині додалося 306 захисних об'єктів, і їх загальна кількість зросла до 1910. Голова ОВА Володимир Артюх нагадує, що до кінця року місткість захисних споруд має бути тотожною кількості жителів області. «Часу залишилось зовсім небагато, а у разі невиконання завдання хтось може залишитись без посади», — попередив він.

Володимир ЧЕРНОВ.

ЦИФРА

3,48 млрд грн

виділено протягом 2023 року з Фонду ліквідації наслідків збройної агресії на відновлювальні роботи в Харкові. Їх передбачено на капітальний ремонт 43 шкіл, 53 житлових багатоповерхівок, сімох лікарень та інших об'єктів. 2,9 мільярда гривень на реалізацію регіональних проєктів уже перераховано.

Вл. інф.

Домашній арешт відбуватиме у... синагозі

Вінниця. Два місяці цілодобового домашнього арешту — такий запобіжний захід визначив Вінницький міський суд паломнику-хасиду з Ізраїлю. 14 вересня чоловік їхав до Умані на відзначення єв-

рейського нового року і відвідання могили цадика Нахмана. Пізно ввечері проїжджав місто Немирів на Вінниччині. На пішохідному переході скоїв наїзд на 24-річну дівчину, до речі, свою ровесницю. Від отриманих травм вона померла. Водія-паломника затримали.

Його підозрюють у порушенні правил безпеки дорожнього руху, що спричинило смерть потерпілого, йдеться у повідомленні на сайті поліції Вінниччини. За це передбачено покарання до восьми років позбавлення волі. Як зазначають у поліції, громадянин Ізраїлю перебуватиме під вартою в одній із синагог на Вінниччині.

Віктор СКРИПНИК.

Для хижаків розкладуть вакцину

Хмельницький. В області розпочали кампанію з імунізації диких хижаків.

Як повідомили в Головному управлінні обласної Держпродспоживслужби, на території майже у 17 тис. кв. км розкладуть 411 тис. доз. 252 бригади, до складу яких увійшли представники Держпродспоживслужби, обласної лікарні ветеринарної медицини, місцевого самоврядування, лісового та мисливського господарства та користувачі мисливських угідь, розкидають препарат за межами населених пунктів — на узліссях, узбіччях доріг, річок, сільгоспугідь та у лісах.

Хоча він безпечний для людини, проте фахівці просять не брати його до рук.

Ірина КОЗАК.

Кілер номер один
і путін

Південний військовий окружний суд у Ростові застудив до довічного ув'язнення з особливим режимом утримання лідера одного з найкривавіших в історії росії злочинного угруповання аслана гагієва. Банді «Сім'я» приписують майже 60 убивств у Північній Осетії, Москві та підмосков'ї. Серед жертв — чиновники високого рангу, керівники правоохоронних структур, бізнесмени та кримінальні авторитети.

Але предметом розгляду стали лише шість убивств, створення трьох банд та торгівля зброєю. За інформацією ростовського регіонального видання 161.ru, «кілер №1» в росії, як окрестили гагієва ЗМІ, зізнався ще в низці злочинів, які суд не став розглядати. Банда «Сім'я» була причетна до вбивств власника банку «Національний капітал» Дмитра Плитника, экс-заступника директора фінансової лізингової компанії Андрія Бурлакова, мера Владикавказя Віталія Караєва, начальника УБОЗ МВС Віталія Чельдієва та віце-прем'єра Північної Осетії Казбека Пагієва.

За фінансування злочинного угруповання відповідав сам аслан гагієв, який був власником трьох спиртзаводів, один з яких — найбільший у рф, займався будівельним бізнесом та фінансами. «Сім'я» мала своїх людей у всіх сферах російської влади. Як розповідав сам ватажок банди в суді, щоб його заарештувати, до маленького села, за 2000 кілометрів, приїжджав сам глава слідчого комітету рф александр бастрікін. «Сім'я» проіснувала з 2004-го до 2013-го, нараховувала десь 50 осіб, які називали себе братами. Майже всі вони вбиті чи у в'язницях.

Лідера злочинного угруповання у Південному військовому окружному суді звинувачували у керівництві трьома бандами, які скоїли вбивства прокурора району та бізнесменів. Перед тим два роки справу про екстрадицію гагієва до росії розглядав суд Австрії, на засіданнях якого прозвучала низка заяв.

За інформацією «Важких історій», у 2014 році ватажкові банди допоміг втекти з росії нинішній перший заступник директора фсб, генерал армії сергій корольов, з яким він підтримував контакти. «Мене з країни вивіз керівник дев'ятої служби фсб. Він сказав, що нічим допомогти не може, бо прийнято рішення. Дав мені 10 тисяч доларів — і це єдине, чим міг мені допомогти», — згадував гагієв.

корольов тоді очолював управління власної безпеки фсб росії. Свого часу його звинувачували у зв'язках з кримінальними злочинцями. Під час очікування екстрадиції з Австрії гагієв розповів «Важким історіям», що на початку 1990-х він співпрацював з романом целовим, одним із лідерів кримінального світу петербурга. Компанія целова «Балтік-Ескорт» надавала охоронні послуги путіну. Про ці зв'язки розповідала і дружина гагієва. У цій фірмі, як писало видання «Проект», працював нинішній глава росгвардії і колишній путінський охоронець віктор золотов. За собаку відданість начальнику і безстрашність його називали «прибитим». Серед іншого «кілер №1» росії аслан гагієв розповів «Важким історіям» і про те, що «передавав гроші

путіну через віто золотова»...
Богдан КУШНІР.

Президент: «Терористи не мають права володіти ядерною зброєю»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Водночас, як зауважив Володимир Зеленський, навіть без застосування ядерної зброї держава-терорист перетворює на зброю все, до чого має доступ: продовольство, енергетику і навіть українських дітей з окупованих територій.

«Поки ядерна зброя не застосовується, масове знищення набирає обертів. Агресор перетворює на зброю багато інших речей, і ці речі використовуються не лише проти нашої країни, а й проти всіх вас», — сказав Президент.

Глава держави констатував: існує багато конвенцій, які обмежують озброєння, але не існує реальних обмежень вепонізації (англ. weaponization — перетворення на зброю).

Одним із прикладів такої загрози Володимир Зеленський назвав вепонізацію росією ядерної енергетики. «Вона не лише поширює свої ненадійні технології будівництва атомних електростанцій, а й перетворює електростанції інших країн на справжні «брудні бомби». Подивіться, будь ласка, що росія зробила з нашою Запорізькою атомною електростанцією. Обстрілювала її, окупувала й тепер шантажує інших витоками радіації. Чи є сенс скорочувати ядерну зброю, коли росія перетворює на зброю атомні електростанції? Страшне питання», — наголосив він.

Президент акцентував, що мета нинішньої російської війни проти України — перетворити нашу землю, людей і ресурси на зброю проти міжнародного порядку, заснованого на правилах.

«Як відбувається стримування ядерної зброї, так само має стримуватись агресор і всі його інструменти та методи війни. Кожна війна сьогодні може стати останньою, але потрібна наша єдність, щоб гарантувати, що агресія не спалахне знову», — зазначив глава держави.

На його переконання, гарантувати нову епоху без війн може лише відкрита робота всіх народів заради миру, а не якийсь діалог між так званими великими державами десь за зачиненими дверима.

Володимир Зеленський зауважив, що запропонована нашою державою Формула миру передбачає кроки, які зупинять усі форми перетворення на зброю, що були застосовані росією проти України та інших країн і можуть бути використані іншими агресорами.

«Поки росія штовхає світ до останньої війни, Україна робить усе для того, щоб після російської агресії ніхто у світі не наважився напасти на жодну країну. Перетворення на зброю має стримуватись. За воєнні злочини має бути покарання. Депортовані люди мають повернутися додому. А окупант має повернутися на свою землю. Ми повинні бути об'єднані, щоб досягти цього. І ми це зробимо», — наголосив Президент.

Фото з сайту Президента України.

Джо БАЙДЕН:
«Ми повинні протистояти цій неприкритій агресії сьогодні»

Серед інших виступів світових лідерів перед Генеральною Асамблеєю ООН важливо згадати промову Президента США Джо Байдена. Він наголосив, що Генеральна Асамблея ООН збирається у переломний момент світової історії, і обов'язок США — об'єднати й очолити співпрацю країн для спільного бачення майбутнього світу.

Як і очікувалося, Джо Байден пообіцяв продовжити роботу для розширення кількості представників у Раді Безпеки ООН, а також він розповів, що Вашингтон продовжує роботу над реформуванням Світового банку, МВФ і Світової організації торгівлі. «Цього місяця ми зміцнили G20 як життєво важливий форум, вітаючи Африканський союз як постійного члена», — підкреслив Байден, додавши, що зміцнення міжнародних інституцій — це лише частина від необхідної роботи. — Також треба налагоджувати нові партнерства, протистояти новим викликам».

Що стосується війни росії проти України, то Джо Байден закликав продовжувати підтримувати Україну. «росія вважає, що світ втомиться і дозволить їй безкарно знущатися з України. Але я вас питаю: якщо ми відмовимось від основних принципів Статуту ООН, щоб утихомирити агресора, чи зможе якась держава-член бути впевненою в тому, що вона захищена? Якщо ми дозволимо розділити Україну, чи буде забезпечена незалежність якоїсь нації? Відповідь — ні. Ми маємо протистояти цій неприкритій агресії сьогодні, щоб стримати інших потенційних агресорів завтра», — сказав Байден.

Він додав, що саме тому США і союзники по всьому світу «будуть далі підтримувати хоробрий народ України, який захищає свій суверенітет, територіальну цілісність і свободу».

На 32 мільйони тонн менше хаосу

Перебуваючи на Тижні високого рівня, який нині триває на Генеральній Асамблеї ООН, Володимир Зеленський також провів низку двосторонніх зустрічей.

Зокрема, під час перемовин із Генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй Антонію Гутеррішем йшлося передусім про перспективи поновлення роботи Чорноморської зернової ініціативи. Президент подякував Антонію Гутеррішу за підтримку зусиль України із забезпечення стабільності продовольчих ринків та експорту.

До речі, про важливість глобальної продовольчої безпеки Володимир Зеленський говорив і у виступі на саміті Цілей сталого розвитку. «Україна ніколи не від-

ДО РЕЧІ

Учора Заступниця Голови Верховної Ради Олена КОНДРАТЮК відреагувала на виступи світових лідерів на Генасамблеї:

— Українці нещадно критикують ООН: за повну безпорадність, бездіяльність, зашореність. І мені подобається, як світ змінюється під впливом України. Світові лідери на вересневій сесії Генасамблеї ООН фактично в один голос заговорили про необхідність рішучих змін та реформування Організації. Нарешті! Про це вже відверто кажуть Президент США Джо Байден та лідери Європейського Союзу. Наполягав на змінах у своєму виступі в ООН і Президент України Володимир Зеленський.

Треба покласти край тому, що росіяни цинічно зневажають Статут ООН і користуються бюрократичними зачіпками, завдяки яким країна-агресор не просто залишається непокараною, а ще й всідається в головні крісла ООН і править балом.

Як реформувати ООН? Не раз писала і пропонувала свою візію, як кажуть, ще до того, як це стало мейнстрімом. Наполягаючи на реформі, дозволю накреслити п'ять першочергових кроків.

1. Виключити росію з Радбезу ООН як таку, що самовільно і безпідставно отримала місце в Радбезі як правонаступниця СРСР, не пройшовши необхідні процедури повторного вступу до Організації.
2. Передбачити в Статуті автоматичне виключення з Ради Безпеки чи навіть зі всієї організації країни, яка вчинила акт військової агресії проти іншої країни.
3. Розширити склад постійних членів Ради Безпеки.
4. Позбутися права вето як такого, натомість виробивши альтернативний механізм ухвалення рішень.
5. Пропрацювати механізм включення до складу Радбезу країни, яка зазнає військової агресії, на період війни. Це означає, що Україна має стати постійним членом Радбезу на той час, поки триває війна.

«Рамштайн-15»: створення нових коаліцій і ще більше підтримки

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Спільна мета всіх країн вільного світу — виграти цю війну. Навіть після дев'ятнадцяти місяців запеклих боїв українська армія залишається високомотивованою і український народ не має наміру здаватися. Нам потрібно ще більше зброї та допомоги», — підсумував Рустем Умеров.

Як повідомило Міністерство оборони України, учасники Контактної групи з питань оборони України оголосили пакети безпекової допомоги. Здебільшого вони направлені на розвиток спроможностей Сил оборони щодо протиповітряної та протиракетної оборони, авіаційної підтримки та маневру і можливості подолання інженерних перешкод на полі бою.

Також за результатами зустрічі України, Естонія та Люксембург запустили ІТ-коаліцію, до якої доєдналися Бельгія, Данія, Литва та Латвія. Ключовим результатом ІТ-коаліції має стати створення єдиної цифрової екосистеми бойового управління та управління оборонними ресурсами для Сил оборони.

На Кавказі знову неспокойно

Міністерство оборони Азербайджану повідомило про досягнення домовленості про припинення «антитерористичних заходів» у Нагірному Карабаху, за початкових у віторок. Відповідну заяву поширило державне агентство країни АЗЕРТАДЖ, інформує «Європейська правда».

Зокрема зазначається, що домовленості було досягнуто на таких умовах: «Розташовані в Карабаському районі «формування збройних сил Вірменії та незаконні вірменські збройні формування» складають зброю, залишають бойові позиції і військові пости та повністю роззброюються. Підрозділи збройних сил Вірменії залишають територію Азербайджану, незаконні вірменські збройні формування розформовуються. Паралельно здаються все озброєння і важка техніка. Реалізація вищевказаних процесів забезпечується в координації з російським миротворчим контингентом».

Однак говорити про стабілізацію в регіоні зарано. Буремним видався віторок не тільки в Нагірному Карабасі, а й у

Єревані. Після того, як Міністерство оборони Азербайджану оголосило про початок «антитерористичних заходів локального характеру» в Карабасі, Нікол Пашинян заявив, що «Вірменія не бере участі у військових діях». «Хочу ще раз зазначити, що Республіка Вірменія не має армії в Нагірному Карабаху. Наразі ми не будемо робити жодних необдуманих дій», — сказав він.

Така позиція прем'єр-міністра викликала обурення частини населення країни. У віторок увечері в центрі Єревана почалися збиратися люди. Одні вимагали захистити вірмен Нагірного Карабаху від Нікола Пашиняна під будівлею уряду, інші — від росії під будинком посольства рф. І там, і там мітинги переросли в сутички з поліці-

єю. Зранку міністерство охорони здоров'я повідомило, що під час протестів у Єревані постраждали щонайменше 34 особи, зокрема 16 представників поліції.

Тим часом журналісти та політичні аналітики обговорюють, чи не спробує скористатися ситуацією росія. Раніше кремлівські пропагандисти неодноразово закликали до усунення від влади Нікола Пашиняна, навіть ставлячи під сумнів суверенітет Вірменії. Тож рф могла би спробувати ввести в цю країну війська під приводом гарантування безпеки. І такий сценарій видався би ще більш реалістичним, якби не війна з Україною.

Наразі МЗС України рекомендує нашим громадянам утриматися від відвідань Карабаху (Азербайджанська Республіка), а також уникати місць масового скупчення людей у містах Вірменії, зокрема в Єревані, у зв'язку із загостренням безпекової ситуації в регіоні.

Одеські школярі повернулися після десятиденного відпочинку на острові Корфу (Грецька Республіка). Діти перебували у літньому таборі в затоці Гувія на березі Іонічного моря для оздоровлення. Хлопчики та дівчатка з оглядовою екскурсією відвідували туристичні місця, зокрема старе місто Корфу (Керкіра) та острів Відос, активно відпочивали, знайомилися з місцевими однолітками, грали в спортивні командні ігри, організовували творчі вечори та пізнавали грецьку культуру, *дзналася наш власкор Олена Івашко*

Повертають світло ціною власного життя

На Сумщині жителі кількох прикордонних сіл Великописарівської громади вже чотири місяці живуть без електрики. Її постачання унеможливили рашисти, постійно обстрілюючи населені пункти та пошкодивши під час однієї з атак мережі і обладнання.

Ініціативна група селян приїхала до Сум та побувала в обласній військовій адміністрації, де поділилася своєю бідою. Заступниця голови ОВА Марія Зо-

нова поінформувала: влада про проблему знає та не раз обговорювала її з військовими і посадовцями компанії «Сумиобленерго». Ремонтні бригади виїз-

джали на місце та оглянули ділянку на території Великописарівської громади, де необхідно усунути пошкодження. Але зробити це виявилось непросто: місцевість наскрізь прострілюється ворогом, бо буквально прилягає до кордону. Тим часом ремонтникам, щоб відновити електропостачання, треба буде працювати кілька годин, використовуючи спеціальну техніку. Все це добре видно здалеку, а рашисти тільки й чекають миті, щоб почати обстріли. Їм однаково, у кого «пуляти» — у військовослужбовців чи цивільних. Більше того: схоже на те, що ворог отримує задоволення від усвідомлення своєї «всесильності». Захотів — дав людям світло, захотів — відібрав.

За словами посадовця АТ «Сумиобленерго» Олександра Маландій, на Сумщині вже тривалий час немає струму не лише у Великописарівській громаді Охтирського району, а й у кількох прикордонних громадах Сумського і Шосткинського районів. Причина та сама: загар-

бники пошкодили електричні мережі та обладнання і не дають їх відновити. Щойно на об'єктах з'являються ремонтники, по них одразу ведуть прицільний вогонь. «Ми вже втралили п'ятьох працівників, — каже О. Маландій. — Вони були вбиті рашистами, коли намагалися відновити електропостачання. А не так давно двоє наших людей дістали поранення у Середино-Будській громаді. Кожен виїзд енергетиків на прикордоння — це, без перебільшення, загроза їхньому життю. Бо вони не військові, вони мирні, цивільні люди, як і більшість із нас».

Щодо Великописарівської громади, звідки прибули «ходоки» до обласної військової адміністрації, то, запевнює О. Маландій, він побував на проблемній ділянці та оглянув пошкодження. Варіантів їх усунення може бути кілька, але про подоби з міркувань безпеки поки що публічно розповідати не можна. Людям спробують допомогти, наскільки це буде можливо.

Та навіть відновлення енергопостачання ціною життя працівників «Сумиобленерго» не дає гарантій того, що жителі прикордонних громад упродовж осені та зими житимуть у комфортних умовах. Мережі та обладнання можуть пошкодити будь-якої миті, бо рашисти інтенсивно обстрілюють Сумщину щодня. Тому, наголосила М. Зоннова, прикордонні населені пункти області необхідно максимально забезпечити електрогенераторами. А ще надійніше для людей, особливо жителів 5-кілометрової прикордонної зони, — виїхати у безпечніші місця. Перечекати там хоча б найбільш складний зимовий період.

Ще в липні на Сумщині було прийнято рішення про добровільну евакуацію жителів із небезпечної 5-кілометрової зони, голова ОВА Володимир Артох підписав відповідне розпорядження. Згідно з попередніми підрахунками, переїхати мало приблизно 25 тисяч осіб, але більше половини з них поки що залишаються вдома.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

Фото з сайту ua-energy.org

Віддав людям серце. І печінку та нирки...

Родина донора цих органів подарувала шанс чотирьом важкохворим пацієнтам

У Полтавській обласній клінічній лікарні імені М. Скліфосовського провели другу успішну трансплантацію серця. Її виконали фахівці згаданого медзакладу та розташованого в столиці Інституту серця МОЗ України. Водночас були вилучені інші донорські органи для порятунку ще трьох важкохворих пацієнтів.

При цьому донором став пацієнт, якого після аварії на дорозі доставили до лікарні у край важкого стані (йшлося про кому другого ступеня). Після тижневої боротьби за його життя в реанімаційному відділенні лікарі констатували смерть головного мозку...

За словами керівника лікарні Григорія Оксака, під час операції з пересадки серця пліч-о-пліч зі столичними фахівцями працювали судинний хірург, трансплантолог-координатор і четверо анестезіологів очолюваного

ним закладу. Оскільки донорське серце неможливо було транспортувати, його пересадили реципієнту, котрий стояв у черзі на життєдайну операцію, безпосередньо у Полтаві.

Водночас вилучені у донора печінку та дві нирки перевезли в Інститут серця, де пересадили пацієнтам, які перебували на так званому листі очікування. Всі хворі після цих пересадок почувалися добре. Тож розпочалися їхнє планове післяопераційне лікування та реабілітаційні процедури. За таких обставин Григорій Оксак від

усього колективу лікарні висловив щире вдячність родині донора, яка прийняла рішення подарувати чотирьом людям шанс на продовження життя...

Нагадаємо, що першу операцію з пересадки серця у Полтавській обласній клінічній лікарні імені М. Скліфосовського провели 8 травня цього року. Такі складні й високотехнологічні оперативні втручання стали можливими після оснащення провідного медзакладу регіону найсучаснішим обладнанням і відповідного навчання її фахівців, зокрема й у профільних клініках Києва.

Василь НЕЇЖМАК.

Фото зі сторінки лікарні у Фейсбуці.

Кашу піснею не зіпсуєш

СПАДЩИНА

Презентація традиційної зливаної каші відбулася у селищі Карнаухівка на Дніпропетровщині — її готували мешканці громади на чолі із старостою Тетяною Фріске. Робили це на природі, продукти зносили у складчину.

«Разом із депутатами Кам'янської міськради завітав на захід. Поспілкувався з меш-

канцями та скуштував знамениту кашу. Вона дуже смачна, поживна та корисна. Також по-

дарували громаді акустичну систему, щоб культурні заходи відбувалися на кращому технічному рівні», — розповів міський голова Кам'янського Андрій Білоусов (на знімку).

Мешканці селища Карнаухівка стверджують, що каша відновлює сили, дає позитивну енергетику, надихає на збір нового врожаю.

Нагадаємо, нещодавно Міністерство культури та інформаційної політики внесло обряд приготування Карнаухівської зливаної каші до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України. Як зазначили в міністерстві, традиція приготування цієї страви тісно пов'язана з історією селища від часу заснування його славнозвісним козаком Семеном Карнаухом у 1737 році.

«Цілком ймовірно, що такі чи схожі обряди побутували й на інших територіях України. Сьогодні ж спільнота носіїв обряду є досить широкою, охоплює всіх мешканців селища і

поділяється на учасників обряду, професійних майстрів-кухарів, низку організацій», — додають у міністерстві.

Свою назву «зливана каша» дістала завдяки тому, що страва готується гуртом. Обряд прив'язаний до символічного відзначення завершення весняних польових робіт. Мешканці в святковому вбранні збиралися на знакових місцях просто неба — левадах, майданах, у різних куточках селища. Продукти зносили, тож і зливана каша у кожній вулиці виходила своя.

ДО РЕЧІ

Певної визначеної дати для приготування зливаної каші немає. У день приготування до столу не кликали, бо про те, що каша готова, сповіщала пісня. Після першої тарілки смачної каші обов'язково танцювали та співали народні пісні, що передаються з покоління у покоління, заряджаючи страву позитивною енергією. Потім знову сідали за стіл.

У Мінкульті зазначають: якогось єдиного рецепта страви не існує. Основні принципи приготування зливаної каші передаються господарями з покоління в покоління. А деякі особливі секрети приготування зберігаються у таємниці.

РЕЦЕПТ

Для приготування страви використовують великий п'ятилітній казан і такі інгредієнти: пішоно, рис, картоплю, сало, курячий гуляш, яйця, цибулю, різні спеції. Готують зливану кашу просто неба на вогнищі, завдяки чому вона має неперевершений смак.

Саме такі обряди мають велике соціальне значення. Вони об'єднують громади навколо важливих подій. Наприклад, прив'язаних до сільськогосподарського календаря. Тому й сьогодні важливо зберігати традицію готувати зливану кашу на великі свята.

Підготував

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Дніпропетровська область.

Фото з архіву Андрія Білоусова.

Свідки більшовицько-московського злочину — поштові марки

КАЛЕНДАР

Поштові марки і картки, листівки, конверти періоду 1921—1923 рр., на яких зафіксовано страшні події початку минулого століття — масовий голод на українських теренах, спричинений розрухою війни, розв'язаною Москвою проти УНР, і політикою продрозверстки (кремль від встановленої ним радянської влади у Києві вимагав щодня постачати 100 вагонів із хлібом), представлені на виставці «Марки УСРР: запізнена допомога голодуючим», що відкрилася у Національному музеї Голодомору-геноциду. В експозиції, розгорнутій до 100-ліття завершення першого в Україні масового голоду, розміщені і присвячені маркам УСРР «Допомога голодуючим» поштовий блок та конверт, випущені у 2012 році.

Філателістичні матеріали України, США, Азербайджану, Грузії, а також з колекції кандидата історичних наук Андрія Іванця і фондів Музею Голодомору, як наголошують організатори виставки, «розкажуть і про реальні спроби допомоги голодуючим, і про спекуляції на трагедії, про те, чому марки УСРР «Допомога голодуючим» так і не допомогли тим, хто страждав від відсутності їжі, а також про історії окремих людей, які шукали можливості вижити в екстремальних умовах».

У листопаді 1920 року наддніпрянські землі Української Народної Республіки були захоплені понад мільйонним контингентом російської червоної робітничо-селянської армії і включені до складу УСРР, яка цілком контролювалася комуністичним режимом з центром у Москві. У 1921-му Поволжя, Кавказ, частину Південного Кавказу, Крим, південь та частину Лівобережжя УСРР охопив масштабний голод. Проте відповідно до вказівок ЦК РКП(б) і уряду РСФРР у тому році допомогу в УСРР збирали насамперед для голодуючих Поволжя. Влада комуністів кілька місяців блокувала інформацію про масштаби голоду в Україні. Стихійно та організовано до неї їхали сотні тисяч голодуючих із російських губерній. Іноземна допо-

вилася у продажу запізно — лише 25 червня 1923-го. Тоді як поштово-благородні марки для допомоги голодуючим Поволжя почали випускати значно раніше — ще в 1921 році. Тобто це марки, які не виконали свого призначення і збереглися виключно завдяки колекціонерам і спеціалістам, через що є унікальними», — зазначає директорка музею Леся Гасиджак.

Блокування інформації про голод у критичний період та запізнений допуск іноземної допомоги призвели до істотного збільшення людських втрат України — за оцінкою Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. Птухи НАНУ, в Україні від голоду загинуло 936 тис. осіб.

«Попри те, що практичну користь ці знаки поштової оплати мали відносно незначну, а інструментом боротьби з голодом де-факто так і не стали, все ж вони є цінною пам'яткою історії та культури. Це пов'язано з кількома причинами. По-перше, вони виявилися першими і єдиними поштовими марками УСРР/УРСР, оскільки влада сср більше не дозволила випускати українські знаки оплати послуг пошти, які є одним із символів суверенітету держави. По-друге, ці марки стали першими поштово-благородними марками, випущеними в Україні (поштові випуски раніше здійснили Українська держава і УНР), і зробили певний внесок у збирання грошей для потреб дітей. По-третє, серія поштових знаків УСРР відрізнялася від марок аналогічних серій у інших радянських державних утвореннях (РСФРР, АЗСРР) високими мистецьким рівнем та технологічною якістю виконання», — додає Андрій Іванець.

Проводячи екскурсію, Андрій Іванець цитує

Ларису Гарбар, яка описує московський злочин організації масових голодів в Україні так: «Моя баба Фелікса пережила Голодомор одинадцятирічною дитиною, тож запам'ятала, як вдерлися комуністи й забрали зерно, горючину, навіть чавун з борщем, який упрівав у печі. Цим не обмежились. Внесли сіялку, віялку, плуги, щоб не було чим садити. Позабрали відра, діжі, сокиру. Миски, казанки, торбинку з квасолею. Мати голосила й зиркала в бік захованої курки. Дядько з комісії швидко це просік, знайшов забиту домашню птицю та жбурнув її собаці, щоб дітям не дісталося. Батько стояв непорушно, наче статуя. Згодом, щоб вижити, ловили та скубли горобців. Діставали зерно з мишачих нір. Пекли маляники. Готували кашу із шпоришу та жолудеві коржики (виварювали плоди дуба до світлої води, сушили, подрібнювали, смажили на сухій пательні). У всіх від голоду

спухли ноги. По селу їздила підвода та збирала мертвих. В одній хаті дядько тяг живу жінку, а вона слізю так: «Ти що не бачиш — я ще жива». Той байдуже: «Не сьогодні-завтра помреш».

Відомий філателіст і автор книжок з філателії Валерій Чередниченко під час відкриття виставки зазначив, що з проголошення Незалежності, попри всі складнощі 1990-х рр., у нього зник страх голоду.

У музеї відбулося погашення спеціального сувенірного конверту «Козацької пошти», присвяченого 100-річчю марок УСРР «Допомога голодуючим» і відкриттю виставки. Для цього видавць, художник і керівник проекту «Козацька пошта» Андрій Пилох підготував спеціальний штампель і замовив в «Укрпошти» тематичну «Власну марку».

Виставка працюватиме до кінця вересня.

Світлана ЧОРНА.

Фото надано Андрієм Іванцем.

Синів орден

Березнівська. У селі Прислуч цієї громади відкрили меморіальну дошку захиснику України Віталію Дударчуку, який 4 листопада 2022 року загинув під час виконання бойового завдання в районі населеного пункту Спірне Бахмутського району Донецької області. Мамі Героя Надії Василівні вручили орден Богдана Хмельницького III ступеня, якого її син удостоєний посмертно.

Прикупили техніку

Рокитнівська. КП «Рокитнекомунсервіс» відтепер має сучасний сміттєвоз із заднім завантаженням. Його придбали за кошти селищного бюджету — 1,3 млн грн. Не так давно придбали і грейдер. А ось сучасний екскаватор за проектом «ГОВЕРЛА» громада отримала безплатно. «Вся техніка дуже потрібна комунальникам, адже вони обслуговують 25 населених пунктів громади — роботи вистачає», — каже рокитнівський селищний голова Григорій Таргонський.

Тепловізор для воїна

Малинська. Мешканці громади оперативно зібрали 41,5 тисячі гривень і придбали тепловізор для бригади, де служить їх земляк Юрій Онищук. Загалом громада активно допомагає фронту.

Презентація з благодійністю

Сарненська. Навіть презентаційний захід «Ми діти вільної країни» у підлітковому клубі «Юність» у місті Сарни не обійшовся без благодійності. Для потреб бригади, де проходить військову службу тато відвідувачки клубу Марини Караванської-Іванової, на ньому зібрано понад 9,5 тис. грн.

Банк одягу

Корецька. У Корці запроцював Банк одягу від Товариства Червоного Хреста України. Ним можуть скористатися переселенці, багатодітні малозабезпечені сім'ї, особи з інвалідністю, люди, що потрапили в скрутні життєві обставини. Тут надають соціальну послугу з ремонту одягу. Працює пункт прокату реабілітаційного обладнання, повідомила секретар міськради Валентина Павлюк.

Добірку підготувала наш власкор у Рівненській області Олександра ЮРКОВА.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачений УБД № 473480 виданий Кадровим центром Збройних сил України 29.12.2021р. на ім'я **Рубан Віталій Олександрович**, вважати недійсним.

Втрачене свідоцтво про право власності видане 01.03.2005р., Головним управлінням житлового забезпечення Київської міської державної адміністрації (наказ № 282-С/НП від 21.05.2005р.) та зареєстрованого в Бюро 03.03.2005р. за реєстровим № 41804 на ім'я **Чентуков Юрій Ілліч**, вважати недійсним.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє:

Відкликано всі повноваження ліквідатора АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК ФОРВАРД» (далі - АТ «БАНК ФОРВАРД»), делеговані Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі - Фонд) Міхну С.С. з 20.09.2023. Призначено уповноваженою особою Фонду та делеговано повноваження ліквідатора АТ «БАНК ФОРВАРД» Караценцеву А.Ю. з 20.09.2023. Довідкова інформація: 0 800 105 800; www.fg.gov.ua.

ОГОЛОШЕННЯ

щодо продажу активів АТ «МЕГАБАНК»

Номери лотів: G2N024928

Короткий опис активів (майна) в лотах: Права вимоги за кредитним договором № 1-16/2015-АМК-УАН-5, що укладений з фізичною особою.

Місце проведення аукціону: Єдиний кабінет - Посилання на перелік організаторів торгів, які у своїй діяльності використовують створену ГО «Трансперенсі Інтернешнл Україна» електронну торгову систему <https://www.fg.gov.ua/aktivi-bankiv/prodazh-aktiviv/informatsiya/organizatori-vidkritikh-torgiv>

Дата проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону: 03.10.2023

Час проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону: Точний час початку проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону по кожному лоту вказується на веб-сайті www.prozorro.sale

Детальна інформація щодо лотів: <https://www.fg.gov.ua/passport/55760>

Втрачене свідоцтво про базову загальну середню освіту, серія В № 048138, виданий середньою школою № 274 м. Києва від 12.06.1990 на ім'я **Богаченко Оксани Миколаївни**, вважати недійсним.

Втрачений студентський квиток, КВ 13898224 виданий Національною музичною академією України імені П.І. Чайковського на ім'я **Гурова Романа Володимировича**, вважати недійсним.

Втрачений студентський квиток серія КВ № 14341868 виданий Національним медичним університетом ім. О.О. Богомольця від 01.09.2023р. на ім'я **Головченка Глеба Ігоровича**, вважати недійсним.

Банковська Ю.В., приватний нотаріус ЗМНО (м. Запоріжжя, вул. Щаслива, буд. 3, к. 24, тел. (0612) 224-36-80), повідомляє про виклик спадкоємця - Крамаренка Дмитра Юрійовича, 1971 р.н., у зв'язку з відкриттям спадкової справи.

Втрачені документи про освіту вважати недійсними:
-свідоцтво про базову середню освіту КВ 23121251 Громадської Анни Володимирівни, яка закінчила гімназію №48 Шевченківського р-ну м.Києва .
-атестат про повну середню освіту КВ 33178050 та додаток до нього АО 441271 Бартловської Анни Володимирівни, яка закінчила Ліцей "Школа естернів" Голосіївського р-ну м. Києва. В разі знаходження документів, звертатись за номером +380631914575.

Приватний нотаріус Хмельницького міського нотаріального округу Хмельницької області Латюк Інна Миколаївна повідомляє про відкриття спадщини після смерті Самігуліної Тамари Василівни, 29 грудня 1925 року народження, що проживала в місті Хмельницький, вулиця Проскурівського підпілля, будинок 75/3, квартира 3, яка померла 23 жовтня 2022 року.

Розшукується спадкоємець померлої - Самігуліна Олена Геннадіївна, 26 вересня 1974 року народження, що може претендувати на спадщину.

Спадкоємці можуть звернутись до нотаріуса до 15 жовтня 2023 року за адресою робочого місця нотаріуса: м. Хмельницький, проспект Миру, 78.

Сьогодні в Україні хмарно з проясненнями, без опадів. Трохи дощитиме лише на Чернігівщині та Сумщині. Температура повітря вдень 25—27 градусів тепла. Вночі 13—15 з позначкою плюс. Вітер південно-східний, 5—10 м/с

■ **1885.** Народився Томас де Гартман — український композитор, піаніст. ■ **1905.** Помер Микола Бенардос — український винахідник, творець дугового електрозварювання. ■ **1940.** Відкрито Львівський театр опери і балету. ■ **1944.** Народився Іван Бяков — український біатлоніст, дворазовий олімпійський чемпіон. ■ **1944.** Помер Олександр Кошиць — український диригент та композитор. ■ **1955.** Помер Володимир Савченко-Більський — український військовий діяч, генерал-хорунжий флоту УНР, контр-адмірал. ■ **1993.** Україну підключено до міжнародної системи банківських розрахунків Свіфт.

СПОРТ

«Шахтар» програв перший матч у групі

Футбол. Ліга чемпіонів. Груповий раунд. 1-й тур. 19 вересня. **Група Е.** «Лацио» (Італія) — «Атлетіко» (Іспанія). 1:1. «Феєноорд» (Нідерланди) — «Селтік» (Шотландія). 2:0.

Група Ф. «Мілан» (Італія) — «Ньюкасл» (Англія). 1:1. «Парі Сен-Жермен» (Франція) — «Боруссія» (Дортмунд, Німеччина). 2:0.

Група Г. «Янг Бойз» (Швейцарія) — «Лейпциг» (Німеччина). 1:3. «Манчестер Сіті» (Англія) — «Црвена Звезда» (Сербія). 3:1.

Група Н. «Барселона» (Іспанія) — «Антверпен» (Бельгія). 5:0. **«Шахтар» (Донецьк, Україна) — «Порту» (Португалія). 1:3.**

Голи: Галено, 8, 15, Келсі, 13, Таремі, 29.

«Шахтар»: Різник, Конопля (Гочолешівлі, 76), Лемкін (Азаров, 65), Ракицький, Міроші, Степаненко (Бондаренко, 65), Зубков, Назарина, Судаков, Сікан (Егіналдо, 81), Келсі (Кашук, 65).

Тренер — Патрік ван Леувен.

«Порту»: Кошта, Маріу (Санчес, 73), Пеле, Карму, Зайду (Венделл, 46), Варела, Еуштакіу, Франку (Боржеш, 82), Гайме (Гонсалес, 73), Галено (Консейсау, 90), Таремі. **Тренер** — Сержіу Консейсау.

Рефері — Давіде Масса (Італія).

Гамбург (Німеччина). «Фольксшпартстадіон».

На жаль, «Шахтар» перший матч групового турніру програв. Помилки в обороні призвели до трьох пропущених м'ячів.

Уже на 8-й хвилині виникла перша неприємна ситуація. Галено добив у порожні ворота після того, як Різник парировував удар Франку. Однак оборонці програвали цей епізод, не допомогли воротареві.

А щодо Різника, то зіграв він на досить хорошому рівні, кілька разів рятував команду.

«Гірники» швидко відігралися. Зубков правим флангом наблизився до карного майданчика португальців, віддав на хід Коноплю, і той навис на голову Келсі, який пробив у протихід воротареві.

Здавалося, що умовні господарі вирівняли гру. Але прудкий Галено зробив дубль. Він перехопив поперечну передачу Сікана біля карного майданчика донецчан, відтіснив корпусом Коноплю і влучно пробив.

Всі ці події вклялися в перші півгодини поединку. Далі було достатньо гострої боротьби, але без жодного взяття воріт. І гра «Порту» мала привабливіший вигляд. Хоч і «гірники» дуже старалися. Але цього замало для стабільних виступів із позитивними результатами у топових турнірах.

Зустріч показала чимало і технічних, і тактичних похибок у грі «Шахтаря». Є кадрові проблеми, особливо в обороні. Над їхнім усуненням працювати доведеться не день і не два. Зрозуміло, що в команді багато молоді, є новачки. І щоб цей набір виконавців перетворився на боєздатну команду, потрібний час.

Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Сили оборони продовжують штурмові дії в районі Бахмута

ФРОНТ

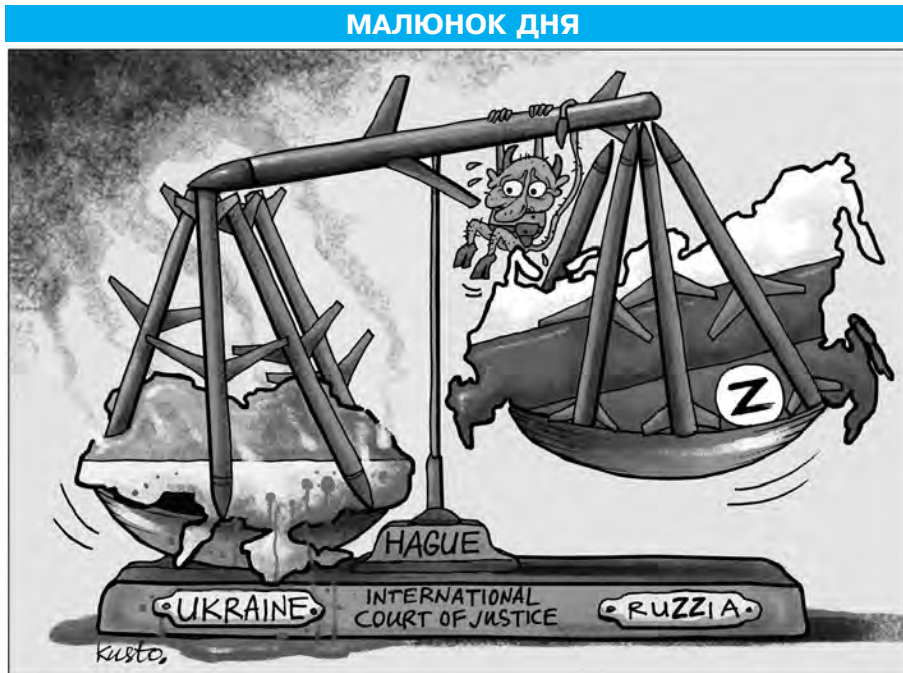
Учора окупанти знову гатили дронами. Загалом було зафіксовано пуски кількох груп «шахедів» (за попередніми даними 24) з південно-східного та північного напрямків. У результаті бойової роботи 17 дронів захисники збили в межах Сумської, Полтавської, Кіровоградської та Дніпропетровської областей, повідомили Повітряні сили. На жаль, є влучання у нафтопереробний завод у Кременчуці. Там сталася пожежа. Роботу заводу тимчасово припинено. На щастя, постраждалих немає.

На фронті тривають активні бойові дії на різних напрямках. ЗСУ проводять наступальні дії на півдні, на сході навколо Бахмута й активною обороною стримують спроби ворога просунути на лінії Куп'янськ — Сватове — Кременна. До речі, там зосереджене одне з великих угруповань російських окупантів. Як повідомив військовий експерт Сергій Згурець, це вороже угруповання «захід» включає першу танкову армію, чотири загальновійськові армії, одна з яких 41-ша зараз виходить на ротацію після значних втрат. А замість неї заводиться нова 25-та армія, яка скеровує свої підрозділи на лінію Куп'янськ — Сватове —

Кременна. Загальна чисельність цього угруповання противника — 120 тисяч.

«Ворог намагався на цій ділянці фронту проводити наступальні дії на трьох окремих напрямках. Насамперед на Куп'янськ від Синьківки й Лиман-1. Однак жодних просувань у ворога не було. Потім були спроби діяти від Новоселівського, Новоогорівки у бік Борової, де так само були атакуючі дії російської сторони, сформовані певні плацдарми на березі річки Оскіл. Але також були контратаки українських сил. І зараз фактично настав період, коли після активних українських контратак є певна пауза у діях російської

сторони. А це свідчить про те, що ворог готується до переформатування, аби розраховувати на подальші наступальні дії», — повідомив він. Тривають запеклі бої й на інших напрямках. За добу (на ранок 20.09), за даними Генштабу, на Бахмутському напрямку Сили оборони успішно відбили атаки противника в районі Ягідного Донецької області. Противник намагався відновити втрачені позиції в районі Андріївки Донецької області, успіху не мав. Сили оборони продовжу-

Війна на терезах.

Війна на терезах. Сторони. А це свідчить про те, що ворог готується до переформатування, аби розраховувати на подальші наступальні дії», — повідомив він.

Тривають запеклі бої й на інших напрямках. За добу (на ранок 20.09), за даними Генштабу, на Бахмутському напрямку Сили оборони успішно відбили атаки противника в районі Ягідного Донецької області. Противник намагався відновити втрачені позиції в районі Андріївки Донецької області, успіху не мав. Сили оборони продовжу-

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ють штурмові дії в районі на південь від Бахмута Донецької області, завдають ворогу значних втрат у живій силі та техніці, закріплюються на досягнутих рубежах.

На Мар'їнському напрямку противник вів безуспішні наступальні дії в районі Мар'їнки Донецької області. Окупанти здійснили 13 невдалих спроб витіснити наші підрозділи із займаних позицій. На Авдіївському та Шахтарському напрямках ЗСУ продовжують тримати оборону на зайнятих рубежах, завдають

окупаційним військам втрат у живій силі та техніці.

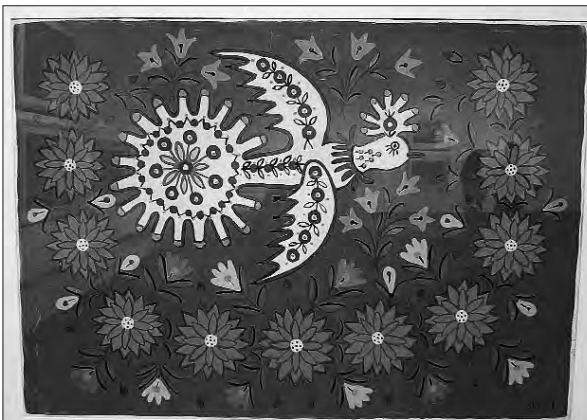
На Запорізькому напрямку атаки ворога в районах Малої Токмачки, Роботиного та Новооданилівки Запорізької області завершилися для окупантів значними втратами. На Мелітопольському — Сили оборони продовжують наступальну операцію, завдають окупаційним військам значних втрат у живій силі та техніці, виснажують ворога.

Олександр СЕРГІЄНКО.

Виставка робіт Марії Примаченко побила рекорди за відвідуваністю

У Національному центрі «Український дім» цими вихідними завершилася виставка «Марія малює». Вона тривала два з половиною місяці, і за цей час її побачили понад 50 тисяч осіб, зазначають організатори.

На виставці «Марія малює», що тривала з 7 липня по 17 вересня, були представлені сто картин Марії Примаченко, понад 90 з яких ще ніколи не виставлялися, цитує директорку «Українського дому» Ольгу Вієру Forbes.ua. Картини належать до приватної колекції мистецтвознавця Едуарда Димшица.

Від продажу квитків отримано понад 2 млн грн, повідомляє Вієра. На виставку прийшли понад 50 тисяч осіб, половина відвідала її безплатно та за пільговими квитками, додає вона.

Варто зазначити, що виставка мала тривати до 27 серпня, але через високу відвідуваність вирішено було її продовжити. До речі, дні завершення виставки стали рекордними за відвідуваністю. А найпопулярнішою в соцмережах стала робота «Дика красавиця з коброю гуляється»: саме поруч із нею найбільше фотографувалися гості, помітила директорка «Українського дому».

«Марія малює» перевершила довоєнні показники з відвідуваності виставок картин українських художників, свідчать дані, надані Національним художнім музеєм. Найпопулярнішою там залишається виставка «Олександр Богомазов: творча лабораторія»: у 2019-му за 53 дні її відвідали понад 13 тисяч осіб.

Марина КРИВДА. Фото автора.

Над номером працювали: Віталій СУДДЯ, Тетяна УВЕРОВА.

В.о. головного редактора Сергій ДЕМСЬКИЙ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2023 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 45 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 40 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 80 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 90835
Видавець —
Державне підприємство
«Редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-73;
відділ реклами — 503-61-92;

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama1@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

